

РЕШЕНИЕ

№ 354

гр. Ямбол, 22.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЯМБОЛ, II ВЪЗЗИВЕН СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Красимира В. Тагарева

Членове: Галина Ив. Вълчанова Люцканова
Яна В. Ангелова

при участието на секретаря П.Г.У.

като разгледа докладваното от Красимира В. Тагарева Въззивно гражданско дело № 20232300500400 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на П. С. Ч. от с.*****, Обл.*****, подадена от пълномощника й адв.Г., срещу Решение №369 от 25.07.2023г., постановено по гр.д. №20232330100074 по описа за 2023г. на Ямболски районен съд, с което е отхвърлен като неоснователен предявения от П.Ч. против Т. Л. Т. от с.*****, Обл.*****, иск по чл.59 ЗЗД за сумата 6 993,93лв.

Оплакването във въззивната жалбата е, че оспореното решение на ЯРС е неправилно, поради допуснати съществени процесуални нарушения и необоснованост. Според въззивницата, процесуалните нарушения са се изразили в необсъждане на събрани по делото писмени и гласни доказателства за установяване на главни факти, както и в необсъждане на фактически и правни доводи и на двете страни, което е довело до неверни фактически, доказателствени и правни изводи на съда в постановения съдебен акт. В тази връзка сочи, че съдът е констатирал нередовност на искането на ответника за събиране на гласни доказателства, дал е указания за отстраняването им, които не са били изпълнени, но в нарушение на процесуалните правила съдът допуснал и разпитал водения от ответника свидетел. На следващо място, съдът не обсъдил събрания по почин на ищцата писмен доказателствен материал, от който били установени главни факти по делото - че на 14.11.2012г. страните са сключили с „Райфайзенбанк България“ЕАД договора за потребителски кредит, на 04.12.2012г. сумата по кредита е била усвоена от ищцата посредством нареден вътрешно-банков превод по откритата за целите на кредита разплащателна сметка, на 05.12.2012г. ищцата е изтеглила сумата на каса, в брой, а на 06.12.2012г. е сключен договора за доброволна делба между двамата братя, с които факти е установена връзката с главния по делото факт, че ищцата е изтеглила процесната сума, именно за да я предостави на съпруга си за целите на сключения с брат му договор за

доброволна делба. Извън ползрението на съда останали и установените по делото факти, че съгласно чл.4.9 от договора за кредит кредитополучателят е получил преференциални условия и се е задължил да погасява месечните вноски чрез директен превод на реализираната от нея работна заплата от работодателя й „Метро Кеш Енд Кери България“ЕООД, като от извлечения по сметката е установено, че в периода на действие на договора на ищцата с работодателя „Метро Кеш Енд Кери България“ЕООД вноските по кредита са превеждани чрез директен превод на работната заплата по сметката, обслужваща кредита, че след прекратяване на трудовото правоотношение с този работодател ищцата е плащала месечните вноски по банков път, превеждайки дължимите суми от сметката си в „УниКредит Булбанк“АД към разплащателната сметка в „Райфайзенбанк България" ЕАД, а от извлечение №9 за периода 01.09.2018г.-21.09.2018г., издадено от „Кей Би Си Банк България ЕАД, по делото било установено, че ищцата е направила искането за предсрочно погасяване на кредит от 21.09.2018г., платила е в брой на каса последната вноска по дълга, с която е изпълнила изцяло и предсрочно паричното си задължение към банката, но съдът не отхвърлил като неоснователно възражението на ответника, че той е погасил предсрочно кредита, внасяйки наведнъж последните петнадесет вноски и неправилно приел за недоказан факта, че единствено ищцата със собствени средства от работна заплата е погасила изцяло паричното задължение към банката. Също незабелязан от съда останал и доводът на ответника, че ищцата е обедняла не с цялата, а с половината от платената сума, което твърдение на ответника въззивницата счита за признание, че сумата по кредита е разходвана именно за уравнение на дела на брата на ответника във връзка с процесния договор за доброволна делба. Според въззивницата, в нарушение на процесуалните правила съдът основал решението си изцяло на показанията на посочения от ответника свидетел И. Т. - негов брат, без да вземе предвид родствената връзка между двамата и игнорирайки всички останали доказателства по делото, включително показанията на св. Л. Т. Недостоверността на свидетелските показания на св.Т., според които ответникът му е дарил други наследствени имоти 4-5 години след процесния договор за делба, била установена от приетата като писмено доказателство по делото справка от Службата по вписванията по данни за лицето И. Л. Т., установяваща, че след 06.12.2012г. няма вписани сделки между двамата братя, като от справката било установено, че ответникът не е извършвал дарения в полза на брат си нито преди 06.12.2012г., нито след тази дата, а двамата братя заедно с други призовани към наследяване лица са извършили делба и са получавали равностойни реални дялове в имоти. Въззивницата сочи, че необосноваността на решението на първата инстанция се изразила в извода, че твърденията на бившата съпруга се свързват не с института на неоснователното обогатяване, а с иск за получаване на по-голям дял от общото имущество или за получаване на дял от личното имущество на другия съпруг, без да вземе предвид изрично и недвусмислено изразената воля на ищцата, че не претендира права относно личното имущество на ответника, придобито по силата на наследство и делба, а единствено желае изравняване на икономическото неравенство, създадено по време на брака й с ответника. В обобщение въззивницата счита, че по делото е провела пълно и главно доказване на релевантните факти и е установила, че по време на брака на страните ответникът се е обогатил без основание за сметка на съпругата си-ищцата, поради което дължи да й върне онова, с което се е обогатил, до размера на обедняването, определен към момента на окончателното плащане на дълга.

По тези съображения въззивницата моли за отмяна на решението на първата инстанция изцяло и за постановяване на друго решение от въззивния съд, с което да бъде уважен предявения от нея иск по чл.59 ЗЗД, с присъждане на законната лихва върху сумата 6 993,93лв. и разноските пред двете съдебни инстанции.

Въззиваемият Т. Т., чрез пълномощника адв.Д.С., в срока по чл.263, ал.1 ГПК е депозирал писмен отговор, в който е изразил становище за неоснователност на въззивната жалба, като е изложил подробни съображения за неоснователност на всяко от оплакванията на въззивницата и за правилност на изводите на първата инстанция. Според въззиваемия, предявеният от ищцата иск по чл.59 ЗЗД е и процесуално недопустим, тъй като на нейно разположение е друг иск за защита – този по чл.23, ал.1 СК или искът по чл.127, ал.2 ЗЗД, тъй като правото на иск е възникнало след прекратяване на брака на страните. Въззиваемият моли ЯОС да остави без уважение депозираната въззивна жалба като неоснователна, с

присъждане на направените по делото разноски пред въззивната инстанция.

В о.с.з. въззивната жалба се поддържа от пълномощника на въззивницата – адв.Г., която пледира за отмяна на обжалваното решение на първата инстанция и за постановяване на ново решение от въззивния съд, с което предявеният иск да бъде уважен.

Въззиваемият, чрез пълномощника адв.С., оспорва жалбата и моли за оставянето ѝ без уважение, по съображенията, изложени в отговора на жалбата и с основания довод, че по делото не е установен факта на предаване на процесната сума от ищцата на ответника.

ЯОС намира, че въззивната жалба е процесуално допустима, тъй като е подадена от легитимирана страна, в срок, поради което следва да се разгледа по същество.

За да се произнесе, въззивният съд установи следното:

Предявен е иск с правно основание чл. 59, ал.1 от ГПК.

В исковата си молба против Т. Л. Т. от с.****, Общ.*****, Обл.*****, ищцата П. С. Ч. от с.*****, Общ.*****, Обл.*****, е поддържала, че страните по делото са бивши съпрузи, чийто брак е прекратен с влязло в сила на 24.08.2021г. съдебно решение. На 14.11.2012г. ищцата като кредитополучател, а ответникът като солидарен длъжник, сключили с банка "Райфайзенбанк България"АД договор за потребителски кредит в размер на сумата 5 099лв., която сума съпрузите разходвали за паричното уравнение на дела на съпруга-ответник по сключен с брат му договор за доброволна делба на наследствен недвижим имот в с.*****, който имот ответникът придобил като лично имущество. По кредита ищцата платила на банката общата сума в размер на 6 993, 93лв., с която сума счита, че ответникът се е обогатил за нейна сметка, поради което моли съда да осъди ответника да ѝ заплати тази сума, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска.

С писмения си отговор ответникът е оспорил твърденията на ищцата, като е поддържал, че с получения кредит са задоволени нужди на семейството; че по сключения с брат му договор за доброволна делба не е заплащал суми; че вноските по договора за кредит не са заплащани с лични средства на ищцата, а със семейни средства и за пълното погасяване на кредита той е внесъл последните 15бр. вноски в размер на общо 1 500лв.

От фактическа страна е безспорно между страните и е установено с влязлото в сила на 24.08.2021г. решение на Бургаски районен съд, постановено по гр.д.№7735/2020г. по описа на този съд, че ищцата и ответникът са бивши съпрузи, сключили брак на 27.07.1996г., като бракът им е прекратен със съдебното решение.

На 14.11.2012г. ищцата като кредитополучател, а ответникът като съдлъжник са сключили с "Райфайзенбанк България"АД договор за потребителски кредит в размер на сумата 5 099лв. Видно е от представената по делото справка на НАП за актуалното състояние на трудовите договори на ищцата П.Ч., към момента на сключване на договора за кредит от 2012г. същата е работила по трудово правоотношение в „Метро Кеш Енд Кери“ЕООД, на което основание с договора за кредит е договорен преференциален размер на договорната лихва и кредитополучателят-ищцата се е задължила работодателят ѝ да превежда дължимите по договора суми по банкова сметка при банката-кредитор (чл.4.9 от договора). С договора за кредит страните са постигнали съгласие кредитът да бъде погасен на 72 анюитетни месечни вноски, дължими на 5-то число на съответния месец, считано от 05.12.2012г. до 05.11.2018г., по погасителен план. За целите на изпълнение на договора за кредит кредитополучателят и съдлъжникът са приели да открият и поддържат разплащателна сметка в банката, по която да осигуряват ежемесечно необходими средства, с които да се издължават дължимите суми по кредита.

Ищцата е представила писмо от „ОББ“АД - правопреемника на "Райфайзенбанк България"АД и извлечения от сметката си, видно от които от сумата по кредита в размер на 5 099лв., на 04.12.2012г. са заплатени суми - в размер на 124,93лв. като такса за усвояване на кредита и 99лв. – нареден вътрешно-банков превод, а разликата в размер на 4 815лв. е изтеглена в брой на 05.12.2012г., като на 21.09.2018г. кредитът е погасен предсрочно. От извлеченията по сметката на ищцата в "Райфайзенбанк България"АД е установено, че

ежемесечно, в периода от 07.01.2013г. до 05.09.2018г., от тази сметка на ищцата са били плащани дължимите по договора анюитетни вноски. След 05.10.2015г. по сметката на ищцата в банката-кредитор са били извършвани преводи на сумите от сметка на ищцата в банка „Уникредит“ АД, като на 21.09.2018г. ищцата е поискала пълно предсрочно погасяване на кредита и е внесла на каса сума в размер на 175 лв.

По делото не са събрани доказателства сумите по сметката на ищцата в банката-кредитор да са внасяни от ответника, липсват и доказателства при предсрочното погасяване на кредита ответникът да е внесъл сума в размер на общо 1 500лв.

На 06.12.2012г. ответникът Т. Т. е сключил с брат си И. Т. договор за доброволна делба на един наследствен недвижим имот в с.*****, останал в наследството на Л.Л. – поземлен имот УПИ ХІІІ-263 в кв.21 по плана на селото, ведно с построената жилищна сграда с площ от 48кв.м., който имот е възложен изцяло в дял на ответника. Според договорното съдържание, съделителят И. Т. е заявил, че с другия съделител са уредили имуществените си отношения, той не желае получаване на дял от имота, тъй като е удовлетворен с други наследствени имоти.

Разпитана пред първата инстанция като свидетел, дъщерята на страните Л. Т. е поддържала показания, според които сумата на потребителския кредит, изтеглен от майка ѝ, е била предназначена за изплащане дела на чичо ѝ И. Т. при делбата на къщата в с.*****. Според свидетелката, тя не видяла лично предаването на парите, но знаела, че парите са били изплатени на чичо ѝ, а след това той и баща ѝ подписали документите пред нотариус. Свидетелката е била категорична, че причината за тегления кредит е била да се заплати дела за наследствената къща, а за обслужването на кредита парите се взимали от сметката на ищцата, от заплатата ѝ във фирма „Метро“, която фирма ползвала преференции към банката.

Братът на ответника И. Т. също е разпитан като свидетел по делото. Същият е поддържал, че при сключване на договора за доброволна делба на имота в с.*****, ответникът не му е платил пари, тъй като двамата братя се разбрали да се разпоредят със земя, наследена от майка им, която земя по-късно свидетелят продал и получил цената от продажбата, като ответникът дарил на свидетеля и друга обща земя.

От представената справка от Агенцията по вписванията за извършените вписвания по партидата на свидетеля И. Т., по делото е установено, че по силата на договор за доброволно делба от 09.07.1998г. братята И. Т. и Т. Т. са придобили нива в с.*****, на основание договор за доброволна делба от 05.10.2012г. И. Т. е придобил нива от 0,482дка в с.*****, а ответникът Т.Т. – друга нива от 1,408 дка в с.*****, като след сключения на 06.12.2012г. договор за доброволна делба на поземления имот в с.*****, братята Т.Т. и И. Т., заедно с други съсобственици, през 2013г. са извършили продажба на идеални части от други два поземлени имота в с.*****.

При тази фактическа обстановка, с обжалваното решение ЯРС е отхвърлил предявения иск по чл.59 ЗЗД като неоснователен. За да постанови този резултат, районният съд е приел, че от събраните по делото доказателства не е установено, че кредитът е бил погасяван единствено с лични средства на съпругата, че не е установен и фактът, че парите от кредита са били дадени на брата на ответника за уравнение дела на ответника при придобиване на наследственото имущество в с.*****.

Решението на първата инстанция е валидно, допустимо и правилно.

Въззивният съд намира предявения иск с правно основание чл. 59, ал.1 от ЗЗД за изравняване на създаденото по време на брака на страните икономическо неравенство за процесуално допустим. Като неоснователно се прецени възражението на въззиваемия за недопустимост на иска.

С решение № 59 от 22.4.2010г., постановено по гр.дело №387/2009г., IV Г.О, ВКС е приел, че след прекратяване на брака е допустимо предявяването на иск с правно основание чл.59 ЗЗД от единия от бившите съпрузи, срещу другия бивш съпруг за изравняване на икономически създаденото по време на брака неравенство. Когато ищецът поддържа, че има дял от придобития по време на брака имот или че приносът му значително надхвърля приноса на другия съпруг в придобиването на права и вещи, а оттам и по-голям дял от общото имущество, се касае за специалните иски по Семейния кодекс и искът по чл.59

33Д би бил недопустим. Когато обаче единият съпруг претендира само връщане на онова, което е дал по време на брака и с което другия съпруг се е обогатил, съдът е длъжен да разгледа спора на основата на неоснователното обогатяване. Налице е и практика на ВКС - Решение № 238 от 6.02.2017г. по гр. д. № 1454/2016г. на IV г. о. и Решение № 125 от 13.06.2016 г. по гр. д. № 6310/2015 г. на I г. о., с която е дадено тълкуване, че съпругът, който има по-голям принос или е дал лични средства при придобиване на имущество, може да се позове на притежание на вещно право чрез исковите по чл. 29 или чл.23 СК, но може и без да претендира вещно право, да предяви иск за връщане на това, което е дал и с което другият съпруг се е обогатил по чл. 59 33Д, както и че когато фактическите твърдения за приноса покриват хипотезите на чл. 29 СК или чл. 30 СК, искът по чл. 59 33Д ще е допустим, само ако е предявен в едногодишния срок по чл. 31 СК, след който споровете по чл. 29 СК и чл. 30 СК се преклудират.

Следователно, принципно искът по чл.59 33Д е допустим.

В случая в исковата молба и молба-уточнение вх.№6331/04.05.2023г. ищцата е посочила, че полученият от ответника имот в с.***** е негова собственост, придобит на основание наследство и делба. Ищцата не е поддържала твърдения, че като бивша съпруга има дял от придобития недвижим имот, че има по-голям принос и приносът ѝ значително надхвърля приноса на другия съпруг в придобиването на права върху имота, т.е. не е предявила искове по чл.23, чл.29 и чл.30 от СК. Твърденията на ищцата са, че за придобиване на имота в с.***** съпругът-ответник е заплатил на другия съделител сума за уравниение на дела му и тя е заплатила тази сума с получен от нея и изплатен от нея кредит по време на брака, с което ответникът се е обогатил без основание за нейна сметка. При тези твърдения, които не са свързани с искове за определяне на по-голям дял от общото имущество или за получаване на дял от личното имущество на другия съпруг, съдът е длъжен да разгледа спора за неоснователно обогатяване.

Разгледан по същество искът по чл.59 33Д е неоснователен.

Безспорно е, че страните са бивши съпрузи, чийто брак е прекратен през 2021г. Безспорно е установено по делото, че по време на брака ищцата като кредитополучател и ответникът като солидарен длъжник, са сключили договор за потребителски кредит от 14.11.2012г. с "Райфайзенбанк България" АД за сумата 5099 лв., която сума е усвоена на 05.12.2012г. Безспорно на следващия ден - 06.12.2012г. ответникът е сключил договор за доброволна делба с брат си, по силата на който е придобил поземления имот в с.*****, с построената в имота жилищна сграда. Съдът кредитира показанията на св.Т.а - дъщеря на страните и приема, че целта и намеренията на страните са били със сумата на получения кредит да се заплати дела на ответника за придобиването на имота в с.*****, но няма категорични доказателства по делото сумата по кредита да е платена от ответника на неговия брат, именно за уравниение на дела му по сключения договор за доброволна делба. Този факт не е установен с показанията на св.Т.а, която е поддържала, че не е видяла лично предаването на парите и фактът е отречен от св.Т., който е поддържал, че не е получавал пари и делът му е уравнен с други наследствени имоти, като показанията на св.Т. не само че не са опровергани, напротив, същите съответстват и на договорното съдържание на договора за доброволна делба от 06.12.2012г., както и на установените други сключени между двамата братя - ответника и свидетеля, договори за доброволна делба и разпореждания с общи имоти. Или по делото не е доказано твърдяното от ищцата обогатяване на ответника без основание.

Безспорно по делото е установено, че процесният кредит е сключен по време на брака на страните и е погасен по време на брака им, като погасяването е извършено от ищцата с нейни лични средства – от трудовото ѝ възнаграждение и със суми от личната ѝ банкова сметка. При тези данни, за отношенията на страните приложение намира разпоредбата на чл. 32, ал.2 от СК, според която съпрузите отговарят солидарно за задълженията, поети от двамата или от единия от тях за задоволяване на нужди на семейството. Под „нужди на семейството“, според практиката на ВКС се разбират общите потребности на членовете на семейството, които главно са за снабдяване със храна, стоки, продукти, материали, заплащането на необходимите за съвместния живот разходи /включително за оправданите лични нужди на членовете на семейството/, задоволяването на които произтичат от изискванията за семейна солидарност, благополучие и взаимопомощ.

Счита се, че всичко закупено от съпрузите по време на брака, включително и закупуването на недвижими имоти с посочената цел, е за нуждите на семейството. Съгласно трайната практика на ВКС, в тежест на оспорващия съпруг е да докаже, че твърдените разходи не са извършени или че удовлетворената нужда не е семейна. Ако той не направи това, се приема, че сумата е разходвана и то за семейни нужди. В случая ответникът не само не е оспорил, но е признал, че сумата по кредита е разходвана за задоволяване нуждите на семейството. Когато един от солидарните длъжници - бивш съпруг удовлетвори кредитор, той придобива регресно право срещу другия съпруг, за да възстанови нарушеното имуществено равновесие. Или при изплащане от ищцата на кредита, който е разходван за нужди на семейството и по който кредит съпругът-ответникът е съдължник, не може да се приеме, че този съпруг се е обогатил без основание за сметка на ищцата. След като кредитът е използван за задоволяване на семейни нужди, е налице основанието по чл. 32, ал.2 СК, съгласно което бившите съпрузи отговарят солидарно за връщането на задълженията. Такъв иск по чл.32, ал.2 СК обаче не е предявен по делото. Предявеният на основание чл.59 ЗЗД иск е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

Като е постановил същия краен резултат по спора, макар и по различни съображения, районният съд е произнесъл правилен съдебен акт, който следва да се потвърди. Въззивната жалба се оставя без уважение.

Неоснователни са оплакванията на въззивницата за необоснованост и за допуснати от районния съд процесуални нарушения, изразили се в необсъждане на писмените и гласни доказателства по делото, доколкото от въззивната инстанция се извърши собствена преценка на относимите доказателства и решаваща дейност по спора. Съгласно ТР № 1/9.1.2013г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС, ТР № 1/4.01.2001г. по гр. д. №1/2000 г. на ОСГК на ВКС, т.19 и трайната практика на ВКС, непосредствена цел на въззивното производство е повторното разрешаване на материалноправния спор, при което дейността на първата и на въззивната инстанции е свързана с установяване истинността на фактическите твърдения на страните чрез събиране и преценка на доказателствата и субсумиране на установените факти под приложимата материалноправна норма. Въззивният съд е длъжен да мотивира решението си съобразно разпоредбите на чл. 235, ал. 2 и чл. 236, ал. 2 ГПК, като изложи собствени фактически и правни изводи по съществото на спора и се произнесе по защитните доводи и възражения на страните в пределите, очертани с въззивната жалба и отговора по чл. 263, ал. 1 ГПК, което в случая е изпълнено от ЯОС.

Не е допуснато процесуално нарушение от първата инстанция при разпита на водения от ответника свидетел Т., тъй като искането за разпит на свидетели ответникът е направил в срок, с отговора на исковата молба, а в първото по делото открито съдебно заседание свидетелят само е посочен поименно от ответника и е доведен, за което указания са били дадени на страната с определения по чл.140, ал.1 ГПК.

При този изход на делото пред въззивната инстанция, право на разноските за тази инстанция има въззиваемият, на който следва да се присъдят разноски в размер на сумата 500лв.- заплатено адвокатско възнаграждение.

Водим от изложеното, ЯОС

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №369 от 25.07.2023г., постановено по гр.д. №20232330100074 по описа за 2023г.на Ямболски районен съд.

ОСЪЖДА П. С. Ч. от с.*****, Обл.***** , с посочени по делото данни, да заплати на Т. Л. Т. от с.*****, Обл.***** , с посочени по делото данни, на основание чл.78, ал.3 ГПК направените по делото разноски пред въззивната инстанция в размер на сумата 500лв.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС на РБ в 1-месечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____